

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NE

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bu yasak 79 gün boyunca kesintisiz bir şekilde sürmüştür. Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasakları esnasında yaşanan ölümler, insan hakları ihlalleri ve hukuksuzlukların ortaya çıkarılması bu ihlallerde dahilî olanlarla ilgili soruşturmaların yürütülmesi, delillerin ve tanıkların dinlenerek sorumluların yargı önüne çıkarılması ile sokağa çıkma yasaklarının toplumda yarattığı maddî ve manevî tahribatların araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Aycan İRMEZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Toplamda 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilen Cizre’de son yasak 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilmiştir. Resmi makamların 11 Şubat 2016’da operasyonların bittiğini açıklamasına rağmen sokağa çıkma yasağı aralıklı ve kesintisiz olarak 10 Nisan 2017 tarihine kadar devam etmiştir.

Sokağa çıkma yasağı süresince 250’yi aşkın kişi hayatını kaybetmiştir. Söz konusu sokağa çıkma yasağı boyunca Cizre’de meydana gelen, yazılı ve görsel medyaya da yansıyan birçok yargısız öldürme fiili hala aydınlatılmamış ve tam olarak açıklanmış değildir. İlki 23 Ocak 2016 tarihinde gündeme gelen kamuoyunun “vahşet bodrumları” olarak adlandırdığı bodrumlardan ve bodrumların çevresinden 177 cenazenin çıkarıldığı bilinmektedir. Cizre’nin Cudi ve Sur mahallelerinde üç binanın bodrum katlarında aralarında onlarca yaralı bulunan en az 143 kişinin mahsur kaldığı bilgisi olduğu halde bu bodrum katlarına güvenlik güçlerince operasyon yapılmış, çocuk ve kadınlar dâhil bodrum katta mahsur kalanların tamamının katledildiği TRT tarafından ilan edilmiştir. Kamuoyuna yansıyan bütün bu vahim gelişmelere rağmen hükümet yetkilileri tarafından yıkılan bodrum katlarında ne yaşandığına dair bir açıklama yapılmamıştır. 3 binanın enkazından ve binaların çevresinden 23’ü çocuk 177 cenaze çıkartılmıştır. Bu cenazelerin neredeyse hepsinin parçalandığı ve yandığı tespit edilmiştir.

Bu ölümlerin sorumlularının araştırılması ve cezalandırılması bir tarafa, delillerin karartıldığı yönünde kanıtlar bulunmaktadır. Cizre’de insanların topluca öldürüldüğü mekânların iş makinaları ile kaldırıldığı ve delillerinin usulüne uygun toplanmadığı yönündeki iddialar, hem ulusal hem de uluslararası kurum ve kuruluşların da bağımsız raporlarına yansımıştır. Öyle ki Birleşmiş Milletler raporunda da binaların tamamen yıkılarak olası bütün delillerin yok edildiği ifadeleri yer almıştır. Binalardan çıkarılan enkazın Dicle nehri kenarına döküldüğü ve bu enkazın içinde cenaze parçalarının görüldüğü kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

Cizre’deki sokağa çıkma yasağının her günü korkunç olaylara sahne oldu. Bunun örneklerinden biri 10 Şubat 2016 tarihinde paylaşılan, bir kadının işkence edilmiş ve elbiseleri soyulmuş halde fotoğraflarının sosyal medya hesapları üzerinden teşhir

edilmesidir. Kadının infaz edildikten sonra bedeni çınlçıplak soyulmuş, çıplak bedenine vahşi bir şekilde işkence uygulanmış ve teşhir amaçlı fotoğrafları çekilerek sosyal medya hesapları üzerinden dolaşıma sokulmuştur. Fotoğraflarda kadının cansız bedeninin başında duranların özel hareket timi olduğu net bir şekilde anlaşılmaktadır.

Cizre'deki sokağa çıkma yasakları boyunca insanlar yalnızca canlarından değil evlerinden de olmuştur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği (GABB) ve TMMOB'un verilerine göre Cizre'de 10 binden fazla ev zarar görmüş ve bunların 3 bin civarı hiç kullanılamayacak duruma gelmiştir. Bu sayılar riskli alan ilanları ve yıkımlarla birlikte kat be kat artmıştır.

Halkların Demokratik Partisi Milletvekilleri olarak henüz olaylar taze iken Cizre'deki sokağa çıkma yasakları esnasında yaşanan kıyımın araştırılması için defalarca komisyon kurulması talebinde bulunmamıza rağmen bu talebimiz genel kurul görüşmelerinde yapılan oylama sonucu reddedilmiş ve tüm bu olayların üstünün bu şekilde örtülebileceği varsayılmıştır. Hatta yasağın kaldırılması ve vahşet bodrumlarındaki yaralıların hastaneye kaldırılması ve kişilerin sağlam salim tahliye edilmesi gerektiği ile ilgili başta Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş olmak üzere birçok vekilimizin yaptığı çağrılar iddianame konusu olmuş ve kendileri hakkında onlarca dava açılmıştır.

Bugün iki yılını geride bırakan ve bu önergede çok az bir kısmını anlatabildiğimiz, 14 Aralık 2015 tarihinde Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasakları esnasında yaşanan ölümler, insan hakları ihlalleri ve hukuksuzlukların ortaya çıkarılması, bu ihlallerde dahili olanlarla ilgili soruşturmaların yürütülmesi, delillerin ve tanıkların dinlenerek sorumluların yargı önüne çıkarılması ile sokağa çıkma yasaklarının toplumda yarattığı maddi ve manevi tahribatların araştırılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.